

Artisten
HUSET FÖR MUSIK OCH TEATER

Fredag 12 mars 1999 kl. 19.30, Konsertsalen

MUSIKHÖGSKOLANS SYMFONIORKESTER

DIRIGENT: PER BORIN

Konsertmästare: Mikhail Mordekhai

Mats O Hansson   Polymnia
(f. 1960)

W A Mozart
(1756 – 1791)

Sinfonia Concertante KV 297B
(Rekonstruktion: Robert D Levin)

Allegro

Adagio

Andantino con variazioni

Solister:

Jill Ericsson - flöjt

Karin Sjöström - oboe

Marcus Carlsson - fagott

Fernando Cintra de Andrade - horn

PAUS

Pjotr Tjajkovskij
(1840–1893)

Symfoni nr 6 h-moll op. 74
"Pathétique"

Adagio: Allegro non troppo

Allegro con gracia

Allegro molto vivace

Finale: Adagio lamentoso

Per Borin

kommer från Lindesberg i Bergslagen och inledde sina studier på Kungl. Musikhögskolan i Stockholm hos professorerna Jorma Panula och Eric Ericson och fortsatte studera för Panula vid Sibelius Akademin i Helsingfors. Per Borin nämner också mästarkurser för Herbert Blomstedt i Los Angeles och Dresden som det viktigaste i sin utbildning. Borin har dirigerat samtliga professionella orkestrar i Sverige och dessutom en hel del opera, bl a på Norrlandsoperan, Drottningholmsteatern, Folkoperan och Kungl. Teatern. Under ett antal år arbetade han också med flera framstående körer i Stockholm, bl a Radiokören, S:t Jakobs motettkör och Filharmoniska kören. Med Stockholms motettkör vann han 1982 BBC:s internationella körtävling "Let the people sing". 270 körer tävlade om utmärkelsen!

Ett viktigt genombrott var för Per Borin anställningen 1996 i Stralsund/Greifswald som Generalmusikdirektor, vilket innebär ansvar för såväl operaproduktioner som symfoniorkesterns verksamhet. Ifjol fick han bland 160 sökande samma uppdrag i Flensburg där han nu är chef för operan och för Schleswig-Holsteins symfoniorkester. Att arbeta i Tyskland innebär för honom att kunna dirigera hela den europeiska repertoaren för symfoniorkester och opera. Bland hörnstenarna i det han gjort de senaste åren nämner han samtliga Brahms- och Brucknersymfonier, Mahlers andra symfoni och på operasidan Tosca, Elektra och ett flertal Verdi-operor.

Från 1981 till för ett par år sedan undervisade Per Borin också i dirigering vid Kungl Musikhögskolan.

Bland framtidsprojekten återfinns gästspel med London City Chamber Orchestra samt inspelningar med Berlinradions symfoniorkester.

Solisterna

Marcus Carlsson - fagott

är född 1976 i Borlänge och går nu tredje året på musikerutbildningen vid Musikhögskolan i Göteborg med Arne Nilsson som lärare.

Fernando Cintra de Andrade - valthorn

är född 1977 i Rio de Janeiro där han också fått sin huvudsakliga musikaliska skolning. Sedan 1997 studerar han på musikerutbildningen vid Musikhögskolan i Göteborg. I vår avslutar han sina studier här.

Jill Ericsson - flöjt

är född 1977 och kommer från Mora. Hon går nu andra året på musikerutbildningen vid Musikhögskolan i Göteborg med professor Gérard Schaub som lärare.

Karin Sjöström - oboe

är född 1975 i Helsingborg. Sedan 1996 är hon student på musikerutbildningen vid Musikhögskolan i Göteborg med Erik Niord-Larsen som lärare.

Musikhögskolans symfoniorkester

framträder varje säsong i förnyad skepnad – studenter avslutar sina studier, lämnar skolan och ersätts av nya som just påbörjar sin högre musikutbildning.

Orkestern består av musikerutbildningens orkesterinstrumentstudenter och utökas ibland med stråkar ur instrumental- och ensembleläroarbildningen.

Symfoniorkestern arbetar i särskilda projektveckor som förbereds genom stäm- och sektionsrepetitioner veckorna före orkesterveckan. Studenterna övar också enskilt inför de gemensamma repetitionerna. Repertoaren i orkesterns produktioner väljs ut för att vara så heltäckande som möjligt i utbildningen: äldre musik, samtida musik, välkända verk och mindre kända – allt för att studenterna ska utvecklas som orkestermusiker.

Varje orkestervecka leds av en gästdirigent. Bland de senaste årens gäster kan nämnas Sixten Ehrling, Jin Wang, Ronald Zollman m fl

Polymnia

är dansens och mimens musa i den grekiska mytologin. Namnet är en sammandragning av poly och hymnia, vilket betyder ”många sånger”. Stycket Polymnia består av tre parallella former - skikt, som har olika skeenden och uppfattningar om tiden - tempo.

I den senare tredjedelen får för en stund endast den ena formen råda och visar då fram ett mindre komplext ansikte. Talen 3-5-7-9 och deras proportioner i förhållande till varandra spelar en avgörande roll för såväl formernas utveckling som tonmaterialets utformning. Det senare är dessutom en balansgång mellan å ena sidan tongrupper som hör hemma i många dur-tonarter samtidigt och å andra sidan tongrupper som inte hör hemma i någon dur-tonart alls.

De olika instrumenten söker hela tiden efter nya medspelare för att bilda olika små ensembler inom orkestern. Dessa flyter mellan de tre olika skikten, och är på så sätt en gemensam nämnare för dessa.

Mats O Hansson

Mats O Hansson

Född 1960 i Göteborg. Började spela piano vid 11 års ålder, och två år senare även orgel, vilket ledde till en kantorexamen 1976. Arbetade som kyrkomusiker parallellt med naturvetenskaplig linje på gymnasiet och en treårig utbildning i informationsbehandling på universitet. Jobbade därefter som datakonsult i c:a tio år, och skrev under denna tid mycket teatermusik för flera grupper i Göteborg. Började på Musikhögskolan i Göteborg 1993, och har här studerat komposition för Carl-Axel Hall. Utexaminerad december 1997.

Sinfonia concertante Ess-Dur för flöjt, oboe, horn, fagott och orkester

Mozarts Sinfonia concertante, Ess-Dur, för flöjt, oboe, horn, fagott och orkester tillhör knappast hans mer kända och spelade symfoniska verk. Det beror troligtvis mindre på musiken än på frågetecknen runt kompositionens ursprung och äkthet.

Historiskt är det belagt att Mozart komponerade en Sinfonia concertante i Ess-Dur, för nämnda besättning, under sin vistelse i Paris 1778. Kompositionen skrevs till några musikervänner från Mannheim, som samtidigt uppehöll sig i staden. Verket upptogs för uppförande på Les Gros' Concerts Spirituels, men av okänd anledning – sannolikt intriger – kom inget framförande till stånd. Några andra uppföranden är inte kända och Mozart omnämner heller aldrig verket mer.

Kompositionen ansågs länge som försvunnen, men på 1860-talet – nästan hundra år senare (!) – återfanns en avskrift, men i en version med klarinett istället för flöjt bland solostämmorna. Det som varit omstritt är om denna version verkligen går tillbaka på

kompositionen från 1778. Det har till och med uttalats tvivel om Mozart överhuvudtaget är musikens upphovsman.

De flesta musikhistoriker vill dock tillskriva Mozart verket – vem förutom han själv skulle kunna komponera något så formfulländat ”mozartskt”? Redan öppningens pregnanta tema bär tonsättarens omisskänneliga sigill. Det samma kan sägas om en mängd stilistiska och kompositionstekniska detaljer, satsernas breda upplägg och idérikedom etc. Sista satsens tema skiljer sig visserligen från Mozarts tidigare kompositioner genom sin ”franska” karaktär. Men franska tongångar kan vi hitta i flera av hans kompositioner från paristiden (kanske en liten reverens för den franska publiken). Sinfonia concertante-genren är en efterföljare till barockens Concerto grosso (solistgrupp-orkester), och instrumenten i solistgruppen ges här möjlighet att briljera både enskilt och i grupp. Här finns virtuosa såväl som sångbara partier. Den upphittade versionen med klarinett har senare omarbetats av Robert D Levin till besättningen från 1778. Det är denna vi får lyssna till idag.

Symfoni nr 6 h-moll ”Pathétique”

Tjajkovskij dirigerade själv uruppförandet av sin pathétiquesymfoni i S:t Petersburg 16 oktober 1893. Ögonvittnen har berättat att han var kritvit i ansiktet och att ögonen hade en märklig, feberaktig glans. Då konserten var slut och vännerna kom till honom, räckte han dem handen med ett matt, sorgset leende, men svarade inte på vad de frågade – han hörde dem inte ens. Lite drygt en vecka senare var han död. Dödsorsaken var kolera. Rykten om att han medvetet låtit smitta sig började snart cirkulera. Spekulationer som snart också kopplades till hans pathétique; hade han haft förningar om sin död vid komponerandet? Var symfonin en svanesång, hans eget requiem?

Musikens karaktär – inte minst finalsatsen – skingrar knappast sådana spekulationer. *Final* – i det ordet är man van vid att lägga något briljant och triumfartat (finalsatserna i tonsättarens fjärde och femte symfoni är praktfulla exempel). Här möts man av ett *Adagio lamentoso* (långsamt, klagande) och ett tonspråk som uttrycker djupaste förtvivlan. Satsen mynnar ut i ett fyrdubbelt pianissimo i låga sträckklanger. En oändlig natt inträder...

Även om kopplingen mellan Tjajkovskijs död och pathétiquesymfonin bygger på spekulationer, så går det inte att avfärda att symfonin bär ett programmatiskt innehåll; ett program som har med tonsättarens liv och innersta att göra.

Var god vänd!

Vid uruppförandet bar symfonin namnet "Programsymfoni", och Tjajkovskij har i flera brev betonat musikens programmatiska innehåll.

Dock ville han inte uppge *vad* den handlade om: "programmet skall vara en gåta för alla. Låt dem bara anstränga sina skallar med det! Programmet är helt och hållet subjektivt, och under mina vandringar grät jag ofta bittert, medan jag komponerade den i tankarna" (ur ett brev till V.Davidov). Musiken gestaltar alltså inte några yttre händelser i tonsättarens liv utan hans inre.

Vid tiden för tillkomsten av den sjätte symfonin stod Tjajkovskij på höjden av sin karriär. Motgångar och besvikelser hade emellertid inte saknats, och en omfattande rykesspridning runt hans person – inte minst rörande hans homosexualitet – hade grumlat framgångarna och förmörkat tillvaron. Kanske kan detta förklara varför det också i symfonins ljusare avsnitt, den dansanta andra satsen (en vals som förvrängts till 5/4-takt) och den triumfartade tredje, finns en underton av smärta och oro (en grundstämning som läggs i första satsen).

Det var Tjajkovskijs bror Modest som gav symfonin dess namn – pathétique. Också han framhöll att symfonin var en bild av tonsättarens liv, och att den sista satsen "skildrade hans själstillstånd under de sista levnadsåren, den bittra besvikelsen och den djupa smärtan inför insikten om att även hans ryktbarhet som konstnär var förgänglig och inte i stånd att lindra skrällen för den eviga förintelsen".

Dan Olsson

Kommande konserter:

Lördag 13 mars
kl 15.00

KOPANITSA FÖR HELA FAMILJEN

Vid en fest på Balkan, i Makedonien eller Rumänien är hela familjen med. Folkmusikgruppen Kopanitsa och Göteborgs Internationella Folkdansare ger en konsert för barn och vuxna tillsammans.

Lördag 13 mars
kl 18.00
OBS! Tiden

KOPANITSA FÖR VUXNA

En konsert med musik från balkanområdet som den kan låta på en restaurang eller vid ett bröllop där. Folkmusikgruppen Kopanitsa och internationella dansare bjuder tillsammans med sina gäster på hetsiga dansrytmer och stilla kärleksvisor.

Tisdag 16 mars
kl 19.30

MUSIKHÖGSKOLANS ENSEMBLE FÖR NY MUSIK

Dirigent: Einar Nielsen Solist: Emelie Sigelius - sopran
Inför gästspel på "Stockholm New Music", festival i Stockholm.

Torsdag 18 mars
kl 19.30

Premiär: MOZARTSCENER

Sångare och musiker från musikerutbildningen presenterar höjdpunkter ur Figaros Bröllop, Don Giovanni och Così fan tutte.
Regi: Gunilla Gårdfeldt Vid flygeln: Lisa Fröberg
Spelas även: fre 19/3 kl 19.30, mån 22/3 kl 19.30, tis 23/3 kl 12.15

Lördag 20 mars
kl 15.00
Söndag 21 mars
kl 15.00
OBS! Två konserter

CARL ORFF: CARMINA BURANA

Kammarkören Pro Musica Dirigent: Jan Yngwe
Kärlek, dramatik, satir och kraft - ett av vårt sekels mest älskade verk för kör och orkester! Här i kammarversion för kör, solister, två pianister och sex slagverkare. Som tenorsolist medverkar Björn Haugan - en av Europas främsta Orff-sångare.

Tisdag 23 mars
kl 19.30

HANS PÅLSSON SPELAR BEETHOVEN

En riktig Beethoven-afton bjuder pianoprofessorn Hans Pålsson på i ett program som rymmer Diabelli-variationerna, Månskenssonaten, pianosonaten i F-dur op. 54 samt 32 variationer över ett originaltema i c-moll.

Torsdag 25 mars
kl 19.30

1900-TALSMUSIK FÖR GITARR

Musik för 1-3 gitarrer av bl a Mauricio Kagel, Paul Hindemith, Peter Hansen och Carl-Axel Hall samt kompositionsstuderande framförs av David Hansson, Thomas Hansy och Mikael Lenander, gitarrstuderande vid Musikhögskolan.

Lördag 27 mars
kl 15.00

Orgel på Artisten: HANS DAVIDSSON

Musik av Alexandre Guilmant, César Franck och Louis Vierne.

Tisdag 30 mars
kl 19.30

SOLID GOSPEL IN CONCERT

Dirigent: Lars Brandström